

Jan Łysek

Program „Cyfrowa Szkoła”

Nauczyciel i Szkoła 1 (53), 213-225

2013

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Jan ŁYSEK

Górnośląska Wyższa Szkoła Pedagogiczna im. Kardynała Augusta Hlonda w Mysłowicach

Program „Cyfrowa Szkoła”

Słowa kluczowe

Cyfrowa Szkoła, technologia informacyjno-komunikacyjna, e-szkoła, e-uczeń, e-nauczyciel, e-zasoby edukacyjne, e-podręcznik.

Streszczenie

Program „Cyfrowa Szkoła”

„Cyfrowa Szkoła” to projekt realizowany w ramach Rządowego programu, rozwijania kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie stosowania technologii informacyjno-komunikacyjnych. Składa się z czterech komponentów: e-szkoła, e-uczeń, e-nauczyciel i e-zasoby edukacyjne, w tym e-podręcznik.

Celem programu „Cyfrowa Szkoła” jest sprawdzenie, jak skutecznie wykorzystywać nowoczesne technologie w edukacji. Program ma także wspierać zmianę modelu nauczania w kierunku rozwijania kreatywności, umiejętności kooperacji oraz krytycznego myślenia, w tym wyszukiwania, oceny i twórczego wykorzystywania dostępnych źródeł wiedzy i poprzedza planowany wieloletni program rozwijania kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie stosowania technologii informacyjno-komunikacyjnych w edukacji.

Podstawowa wiedza w tym zakresie jest niezwykle istotna dla nauczycieli, dyrektorów szkół, uczniów oraz ich rodziców.

Keywords

The Digital School, information and communication technology, e-school, e-student, e-tutor, e-learning resources, e-book.

Summary

The Digital School program

The Digital School is a governmental program which aims to develop the competence of students and teachers in the use of ICT. It consists of four components: e-school, e-learner, e-teacher and e-learning resources, including e-books.

The aim of the Digital School is to see how to effectively use technology in education. The program has also supported a change in the patterns of teaching in the direction of the development of creativity, collaboration skills, and critical thinking in the search, evaluation and creative use of the available sources of knowledge and precedes the planned long-term program to develop the competence of students and teachers in the use of ICT in education.

Basic knowledge in this area is extremely important for teachers, head teachers, pupils and their parents.

„Cyfrowa Szkoła” to projekt realizowany w ramach Rządowego programu rozwijania kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie stosowania technologii informacyjno-komunikacyjnych. Projekt ten jest realizowany od 4 kwietnia 2012 r. do 31 sierpnia 2013 r. Docelowo 402 szkoły podstawowe w Polsce otrzymają dofinansowanie o łącznej wartości około 44 milionów zł na zakup następującego nowoczesnego sprzętu multimedialnego¹:

- przenośny komputer dla ucznia,
- przenośny komputer dla nauczyciela,
- szafka do ładowania baterii,
- sieciowe urządzenie wielofunkcyjne,
- drukarka,
- skaner,
- tablica interaktywna,
- urządzenia i oprogramowanie do przeprowadzania wideokonferencji,
- system do zbierania i analizowania odpowiedzi,
- projektor krótkoogniskowy,
- głośniki,
- kontroler WLAN zarządzający szkolną siecią bezprzewodową,
- punkt dostępowy będący elementem szkolnej sieci bezprzewodowej,
- ruter z wbudowanymi lub zewnętrznymi modułami zapory sieciowej i systemem blokowania włamań (IPS),
- projektor multimedialny,
- ekran projekcyjny,
- wizualizer.

Harmonogram realizacji projektu programu rządowego „Cyfrowa Szkoła” jest następujący²:

- do 18.04.2012: złożenie przez dyrektorów szkół do organów prowadzących wniosków o udział w programie;
- do 30.04.2012: złożenie do wojewodów przez organy prowadzące wniosków o udzielenie wsparcia finansowego;
- do 14.05.2012: kwalifikacja wniosków przez wojewodów i przekazanie przez wojewodów ministrowi do spraw oświaty i wychowania informacji o łącznej wysokości przyznanych kwot wsparcia finansowego wraz z kopią protokołów postępowania kwalifikacyjnego;
- do 21.05.2012: wystąpienie ministra do spraw oświaty i wychowania do ministra do spraw finansów publicznych o uruchomienie środków budżetu państwa zaplanowanych w rezerwie celowej w podziale na poszczególne województwa, zawierającym propozycje podziału środków pomiędzy poszczególne województwa;

¹ <http://www.cyfrowaszkoła.org/lista-pomocy>.

² <http://www.cyfrowaszkoła.org/terminarz-projektu>.

- do 25.05.2012: przedłożenie do ministra do spraw finansów publicznych przez wojewodów wniosków o zwiększenie budżetu z podaniem klasyfikacji budżetowej;
- do 31.12.2012: wykorzystanie przez organy prowadzące wsparcia finansowego;
- do 15.01.2013: rozliczenie dotacji przez organy prowadzące;
- do 10.06.2013: przekazanie przez szkoły organom prowadzącym sprawozdań z realizacji zadań polegających na wdrożeniu TIK w proces nauczania, określonych w punkcie VI.3. programu;
- do 30.06.2013: przekazanie przez organy prowadzące wojewodom sprawozdań z realizacji programu;
- do 15.07.2013: przekazanie przez wojewodów ministrowi do spraw oświaty i wychowania sprawozdań z realizacji programu;
- do 31.08.2013: analiza i ocena efektów programu.

Zadania, które szkoły powinny podjąć są następujące:

- powołanie szkolnego „e-koordynatora”, którego zadaniem będzie szkolenie i wspieranie nauczycieli uczących w klasach IV-VI w nabywaniu i doskonaleniu umiejętności w pracy z wykorzystaniem TIK;
- uczestnictwo szkolnego „e-koordynatora” w szkoleniach z zakresu stosowania TIK w nauczaniu, w tym szkoleniach prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, koordynowanych przez Ośrodek Rozwoju Edukacji w Warszawie, w szczególności w ramach projektu systemowego „Wdrożenie podstawy programowej kształcenia ogólnego w przedszkolach i szkołach”, współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego;
- uczestnictwo nauczycieli klas IV-VI w organizowanych przez szkolnego e-koordynatora formach wsparcia w zakresie stosowania TIK w nauczaniu;
- uczestnictwo co najmniej 20% nauczycieli klas IV-VI w szkoleniach z zakresu stosowania TIK w procesie dydaktycznym, finansowanych w ramach środków przewidzianych na dofinansowanie doskonalenia zawodowego nauczycieli na podstawie art. 70a ust.1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz.U. z 2006 r. Nr 97, poz. 674, z późn. zm.4), a w przypadku szkół niepublicznych – w ramach środków własnych organów prowadzących;
- uczestnictwo co najmniej 50% nauczycieli klas IV-VI w koordynowanych przez e-moderatorów w ramach projektu systemowego „Wdrożenie podstawy programowej kształcenia ogólnego w przedszkolach i szkołach”, współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego, międzyszkolnych sieciach współpracy nauczycieli stosujących TIK w nauczaniu, w tym w szczególności: udział nauczycieli klas IV-VI w co najmniej czterech spotkaniach zorganizowanych

w ramach międzyszkolnych sieci współpracy; zorganizowanie w szkole, w ramach międzyszkolnych sieci współpracy, co najmniej dwóch lekcji otwartych z wykorzystaniem TIK w nauczaniu; udostępnianie w międzyszkolnych sieciach współpracy scenariuszy zajęć lekcyjnych z wykorzystaniem TIK w nauczaniu, przykładów dobrych praktyk, itp.; wykorzystywanie TIK na co najmniej trzech godzinach zajęć lekcyjnych, średnio w każdym tygodniu nauki, prowadzonych w oddziałach klas IV-VI, w okresie od dnia zainstalowania, uruchomienia i zintegrowania zakupionego w ramach wsparcia finansowego sprzętu i urządzeń oraz przeprowadzenia technicznego szkolenia nauczycieli z obsługi sprzętu do dnia 31 maja 2013 r. (w przypadku realizacji przez szkołę wariantu II wykorzystania sprzętu komputerowego przez uczniów obowiązek wykorzystywania TIK na co najmniej trzech godzinach zajęć lekcyjnych, średnio w każdym tygodniu nauki, dotyczy klas IV);

- przedstawienie przez szkołę organowi prowadzącemu sprawozdania z realizacji zadań, o których mowa w pkt. 1-6;
- uczestniczenie szkół i organów prowadzących w badaniach na potrzeby przeprowadzenia ewaluacji programu. Organ prowadzący jest obowiązany zapewnić wsparcie techniczne, tj. usługę administrowania sprzętem i urządzeniami zakupionymi w ramach programu³.

Wniosek dyrektora szkoły powinien zawierać⁴:

- nazwę szkoły, adres, telefon, e-mail;
- informację czy szkoła jest szkołą z obszarów wiejskich, miasta do 5000 mieszkańców lub miasta powyżej 5000 mieszkańców;
- przewidywaną liczbę uczniów w klasach IV, V i VI w roku szkolnym 2012/2013;
- przewidywaną liczbę nauczycieli uczących w klasach IV-VI w roku szkolnym 2012/2013, w tym liczbę nauczycieli, którzy będą prowadzić zajęcia lekcyjne z wykorzystaniem TIK w ramach programu;
- informację o aktualnym stanie wyposażenia szkoły w sprzęt komputerowy oraz inne urządzenia wykorzystywane do celów dydaktycznych w podziale na pomoce dydaktyczne, które będą uwzględnione do uzyskania funkcjonalności oraz pozostały sprzęt i urządzenia;
- informację o korzystaniu przez szkołę z narzędzi informatycznych wykorzystywanych do celów edukacyjnych oraz zarządzania szkołą (np. elektroniczne platformy edukacyjne wykorzystywane do celów dydaktycznych, e-podręczniki lub inne elektroniczne zasoby educa

³ <http://cyfrowaszkoła.com/realizacja>.

⁴ <http://cyfrowaszkoła.com/realizacja>

- cyjne; stosowanie w szkole dziennika elektronicznego) lub o planach wprowadzenia takich rozwiązań – dla potrzeb ewaluacji programu;
- informację o planowanych sposobach korzystania z zakupionych pomocy dydaktycznych w celu zmiany sposobu nauczania-uczenia się – dla potrzeb ewaluacji programu;
 - informację o wybranym wariantcie wykorzystania przenośnych komputerów dla uczniów;
 - w przypadku, gdyby wniosek szkoły dotyczący wybranego wariantu nie został zakwalifikowany do udziału w programie – informację o wyborze drugiego wariantu albo o odstąpieniu od udziału w programie;
 - kalkulację kosztów planowanego w ramach programu zakupu pomocy dydaktycznych;
 - wnioskowaną kwotę wsparcia finansowego na zakup pomocy dydaktycznych.

Jak dobrze przygotować wniosek? Oto kilka niezbędnych warunków⁵:

- Szkoła, aby optymalnie wykorzystać nadarzącą się okazję powinna w pierwszej kolejności sporządzić audyt wewnętrzny pokazujący aktualny stan wyposażenia w sprzęt komputerowy, urządzenia i narzędzia informatyczne wykorzystywane do celów edukacyjnych (do wykonania audytu pomocna będzie ankieta).
- Na podstawie analizy ankiety szkoła będzie miała informacje, o jakie pomoce powinna wnioskować w projekcie „Cyfrowa Szkoła”, aby uzyskać wymagane funkcjonalności oraz jakie urządzenia uzupełniające z listy wskazanych pomocy dydaktycznych może nabyć w ramach dostępnych środków. Dodatkowo informacje zgromadzone w ankiecie niemal w całości zostaną wykorzystane w trakcie przygotowywania przez szkołę wniosku o dofinansowanie.
- Po ustaleniu listy urządzeń należy przygotować kalkulację kosztów realizacji zadania. Przygotowując kalkulację kosztów należy pamiętać, że w momencie przyznania dofinansowania szkoła będzie zobowiązana do zakupu wskazanych w nim rodzajów i ilości urządzeń. W związku z tym należy przewidzieć wszystkie dodatkowe wydatki związane z realizacją zakupów (tj. montaż, integracja, szkolenie itp.) w cenie urządzeń.
- Dobór urządzeń i kalkulacja planowanych wydatków powinna się odbywać na bazie kompletnego i funkcjonalnego rozwiązania, które zapewni po dostawie i uruchomieniu wywiązanie się szkoły z nałożonych na nią obowiązków związanych z projektem „Cyfrowa Szkoła”. Aby uzyskać kompletne i funkcjonalne rozwiązanie należy zasięgnąć opinii specjalistów w dziedzinie TIK.

⁵ <http://www.cyfrowa-szkola.info/porady>.

- Przy przygotowaniu wniosku należy określić sposób wykorzystania zakupionych urządzeń w celu zmiany procesu nauczania-uczenia się oraz wariant wykorzystania komputerów ucznia (tylko w szkole lub w szkole i poza szkołą).

Celem programu „Cyfrowa Szkoła” jest sprawdzenie, jak skutecznie wykorzystać nowoczesne technologie w edukacji⁶.

Zastosowanie TIK w edukacji przyczyni się także do rozwoju nieformalnych form kształcenia i samokształcenia uczniów i nauczycieli oraz przygotowuje ich do udziału w procesie uczenia się przez całe życie oraz do życia w społeczeństwie informacyjnym.

Program „Cyfrowa Szkoła” ma także wspierać zmianę modelu nauczania w kierunku rozwijania kreatywności, umiejętności kooperacji oraz krytycznego myślenia, w tym wyszukiwania, oceny i twórczego wykorzystywania dostępnych źródeł wiedzy⁷.

Projekt „Cyfrowa Szkoła” składa się z czterech komponentów⁸:

- e-szkoła – wyposażenie (doposażenie) szkół podstawowych, prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego i ogólnokształcących szkół muzycznych I. stopnia w nowoczesne pomoce dydaktyczne niezbędne do realizacji programów nauczania z wykorzystaniem TIK;
- e-uczeń – zapewnienie uczniom w klasach IV-VI szkół podstawowych, prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego i ogólnokształcących szkół muzycznych I. stopnia dostępu do nowoczesnych pomocy dydaktycznych, w szczególności mobilnego sprzętu komputerowego;
- e-nauczyciel – przygotowanie nauczycieli do nauczania, komunikowania się z uczniami i rodzicami oraz prowadzenia dokumentacji szkolnej z wykorzystaniem TIK; przeszkolenie 40. „e-trenerów” i 1200 „e-moderatorów”, którzy będą wspierać szkoły w realizacji zadań z zakresu stosowania TIK w praktyce szkolnej; organizacja sieci współpracy i szkolenia dla ok. 19 tysięcy szkolnych „e-koordynatorów”, których zadaniem będzie szkolenie oraz wspieranie nauczycieli w nabywaniu i doskonaleniu umiejętności w pracy z wykorzystaniem TIK;
- e-zasoby edukacyjne (w tym e-podręcznik) – rozbudowa multimedialnych cyfrowych zasobów edukacyjnych na portalu „Scholaris” (znajdują się na nim materiały edukacyjne przeznaczone do prowadzenia zajęć lekcyjnych) oraz udostępnianie narzędzi, rozszerzających warsztat pracy nauczycieli, umożliwiających opracowywanie lekcji z wykorzystaniem TIK; przygotowanie nieodpłatnych e-podręczników,

⁶ <http://www.cyfrowaszkoła.men.gov.pl>.

⁷ <http://cyfrowaszkoła.com>.

⁸ http://www.men.gov.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=2795mid=134.

które będą dostępne na otwartym publicznym portalu edukacyjnym dla uczniów.

Pilotażowy projekt „Cyfrowa Szkoła” poprzedza planowany wieloletni program rozwijania kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie stosowania technologii informacyjno-komunikacyjnych (TIK) w edukacji.

Istotne w tym Projekcie są dwa założenia⁹:

- jednym z podstawowych zadań współczesnej szkoły jest rozwijanie takich kompetencji uczniów, które przygotowują ich do życia we współczesnym społeczeństwie informacyjnym, gdzie korzystanie z nowoczesnych technologii jest podstawową umiejętnością;
- rozwój kompetencji uczniów powinien dokonywać się poprzez działania kompetentnych nauczycieli, świadomych korzyści edukacyjnych z wykorzystania TIK.

Cel krótkoterminowy Projektu (2-3 lata), to zwiększenie wiedzy nauczycieli i uczniów na temat wykorzystania TIK w edukacji oraz stworzenie e-podręcznika (2 lata).

Celem na następne 5-7 lat jest wdrożenie uczniów do korzystania z wartościowych materiałów edukacyjnych oraz wymierne wykazanie i doprowadzenie do przekonania, że komputer służy nie tylko do rozrywki.

Póki co, najlepiej znane są komponenty e-szkoła i e-uczeń, w ramach których organy prowadzące szkoły wybrane do pilotażu otrzymają dotacje celowe na zakup nowoczesnych środków dydaktycznych (e-szkoła) oraz komputerów do korzystania przez uczniów na lekcjach (e-uczeń).

Program „Cyfrowa Szkoła” odwołuje się do określonych aktów prawnych z kwietnia 2012 roku. Są to:

- Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie warunków, form i trybu realizacji przedsięwzięcia dotyczącego rozwijania kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie stosowania technologii informacyjno-komunikacyjnych^{10, 11}.
- Uchwała Rady Ministrów w sprawie rządowego programu rozwijania kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie stosowania technologii informacyjno-komunikacyjnych – „Cyfrowa szkoła”^{12, 13, 14}.

⁹ <http://www.cyfrowaszkoła.men.gov.pl/index.php/7-wazne/255-czym-jest-program-qcyfrowa-szkolaq>.

¹⁰ http://www.cyfrowaszkoła.men.gov.pl/images/stories/Krzysztof/rozporzadzenie_rady_ministrow_.pdf.

¹¹ http://www.cyfrowaszkoła.men.gov.pl/images/stories/Krzysztof/uzasadnienie_do_rozporzadzenia.pdf.

¹² http://www.cyfrowaszkoła.men.gov.pl/images/stories/Krzysztof/uchwala_rady_ministrow_.pdf.

¹³ http://www.cyfrowaszkoła.men.gov.pl/images/stories/Krzysztof/zalacznik_do_uchwaly_.pdf.

¹⁴ http://www.cyfrowaszkoła.men.gov.pl/images/stories/Krzysztof/uzasadnienie_do_uchwaly.pdf.

W programie „Cyfrowa Szkoła” niezwykle ważne jest tzw. dobra praktyka, która spełnia następujące kryteria ogólne¹⁵:

- użycie TIK jest uzasadnione i prowadzi do zwiększenia efektywności nauczania,
- wspomaga lub wzbogaca tradycyjne treści kształcenia i formy przekazu,
- umożliwia i ułatwia proces uczenia się oraz osobisty rozwój ucznia,
- wzbogaca wiedzę uczniów oraz ich motywację,
- stwarza szansę do przekształcenia uczniów/ nauczycieli w społeczność ucząca się – zdolną do przyswajania nowej wiedzy,
- stanowi wsparcie wysiłków nauczyciela, ułatwia jego pracę,
- inspiruje do szukania nowych rozwiązań metodycznych oraz poprawy jakości nauczania,
- jest możliwa do wykorzystania, a także rozwijania przez innych nauczycieli.

Zatem – dobra praktyka¹⁶:

- pokazuje celowy sposób zastosowania TIK,
- przedstawia zwięzłe pomysł w taki sposób, by inni nauczyciele mogli go wykorzystać w swojej pracy,
- odpowiada na pytanie, czego się uczniowie nauczyli, jakie umiejętności zdobyli, ćwiczyli lub doskonalili,
- podaje, co się sprawdziło w tej praktyce, czy uczniowie odnieśli sukces,
- zawiera informacje o mocnych stronach i wskazówki dla naśladowców oraz o planowanych zmianach,
- załączone są materiały, które powstały w trakcie realizowania dobrej praktyki, np. prace uczniów, zdjęcia, filmy, audycje, dokumentacja nauczyciela,
- są podane źródła materiałów wykorzystanych przez uczniów lub nauczycieli,
- wymienia narzędzia TIK, programy, aplikacje, strony www, jakie zostały wykorzystane.

„Dobra praktyka powinna odnosić się do lekcji przedmiotowej lub jej części, zadania uczniowskiego oraz projektu edukacyjnego (ewentualnie jednego etapu). Może również dotyczyć monitorowania lub ewaluacji procesu nauczania, organizacji procesu nauczania i uczenia się, zarządzania klasą lub pracą uczniów, organizacji i przebiegu zespołowej pracy nauczycieli i innych, związanych z wykorzystywaniem nowych technologii w szkole”¹⁷.

¹⁵ <http://www.ceo.org.pl/pl/cyfrowaszkoła/news/dobre-praktyki>.

¹⁶ Tamże.

¹⁷ Tamże.

Oczywiście stosowanie nowoczesnych technologii na lekcji niekoniecznie musi prowadzić do poprawy jakości nauczania, ale warto dzielić się cennymi rozwiązaniami, jak również wzajemnie inspirować się, co do sposobów wykorzystywania TIK na lekcji. Dzięki upowszechnianiu dobrych praktyk oraz współpracy w sieciach, efekty nauczania powinny być coraz lepsze. Aktualnie pojawia się jednak wiele pytań i wątpliwości, które wymagają odpowiedzi i rozstrzygnięć.

10 stycznia 2013 roku odbyła się publiczna debata na temat projektu „Cyfrowa Szkoła” zorganizowana przez Centrum Edukacji Obywatelskiej i „Gazetę Wyborczą”¹⁸. Uczestniczyło ponad 250 osób. Byli to wydawcy podręczników tradycyjnych i autorzy cyfrowych zleconych przez rząd, nauczyciele, rodzice oraz organizacje pozarządowe zainteresowane edukacją.

Minister administracji i cyfryzacji Michał Boni zapewnił, że „Cyfrowa Szkoła” stanie się elementem rządowego programu „Cyfrowa Polska 2014-2020” i w następnym budżecie UE postara się znaleźć pieniądze na sprzęt dla kolejnych szkół i szkolenia (dotąd nie było wiadomo, czy rząd rozszerzy program na pozostałe ok. 30 tysięcy szkół i skąd weźmie na to pieniądze).

Podczas debaty podjęto kilka istotnych zagadnień. Jednym z nich była analiza faktu, że niektóre szkoły z trudem radziły sobie z wyborem i kupnem sprzętu, na który dostały od rządu pieniądze. Krytycy programu uważali, że to np. z powodu zbyt szybkiego tempa wprowadzania programu. Minister edukacji Krystyna Szumilas zapewniła jednak, że aktualnie trudności mają tylko trzy spośród wszystkich szkół biorących udział w pilotażu.

Inna kwestia to informacje od koordynatorów, którzy alarmują, że nie ma komu opiekować się sprzętem, bo samorządów nie stać na dodatkowe etaty dla informatyków. Minister edukacji podkreśliła jednoznacznie, że obowiązkiem samorządu jest zapewnić serwisowanie i pomoc techniczną szkołom, które biorą udział w pilotażu.

Zastanawiające jest to, że w niektórych szkołach leżą kupione za rządowe pieniądze nieużywane tablety, bo nauczyciele nie wiedzą, jak z nich korzystać na lekcjach.

Wyjaśnienia w tym zakresie złożył Jacek Strzemieczny z Centrum Edukacji Obywatelskiej, które za około 20 milionów zł ma w ciągu trzech lat wyszkolić 19 tysięcy nauczycieli – fachowców nauczania przy pomocy nowoczesnych technologii. „Zaczęliśmy od szkoleń dla trenerów, za miesiąc ruszamy z regionalnymi spotkaniami dla nauczycieli. Chcemy łączyć ich w sieci według przedmiotów na podstawie tego, z jakiego sprzętu mają korzystać. Wyszukujemy takich, którzy już coś potrafią: jedni będą się uczyli od drugich”¹⁹.

¹⁸ http://wyborcza.pl/szkola20/1,106745,13179063,Wiecej_szkol_będzie_cyfrowych.html.

¹⁹ Tamże.

Podczas debaty odniesiono się również do faktu, że Projekt jest już opóźniony. Najpierw do konkursu nie stanęli wydawcy podręczników. Potem jego organizator Ośrodek Rozwoju Edukacji, pod presją posądzeń o kumoterstwo, odwołał dwa razy jego wyniki. Piotr Dmochowski-Lipski, nowy dyrektor ORE, zapewnił jednak, że e-podręczniki powstaną na czas.

Taką samą deklarację złożyła minister Krystyna Szumilas, która zapewniła, że cyfrowe podręczniki powstaną na czas (za 45 milionów zł ma powstać do 2015 roku kilkanaście podręczników z prawie każdego przedmiotu, poza np. językami obcymi, od szkoły podstawowej po liceum).

Podniesiono również kwestię trwającego konfliktu o e-podręczniki między wydawcami profesjonalnymi a rządem. Wydawcy uważają, że zamawianie podręczników przez rząd i udostępnianie ich w sieci uczniom za darmo godzi w ich biznes i grozi państwowym monopolem.

Minister Michał Boni odniósł się do tej kwestii i zapewnił, że zaprosi oficjalnie wydawców do rozmów o tym, jak mają wyglądać podręczniki przyszłości.

Wszystko wskazuje na to, że pierwszymi e-podręcznikami będą e-podręczniki do matematyki, które mają być testowane już we wrześniu 2013 roku. Próbkę pokazywał podczas debaty Doktor Jacek Stańdo z Politechniki Łódzkiej. Zapewnił, że podręcznik będzie multimedialny, z symulacjami i oparty na znanym portalu GeoGebra²⁰.

W harmonogramie powstawania darmowych e-podręczników z października 2012 roku, uaktualnionym w listopadzie 2012 roku, istnieje jednak informacja, że:

- we wrześniu 2013 roku pojawią się wersje próbne trzech podręczników do matematyki oraz wersja beta platformy epodreczniki.pl,
- we wrześniu 2014 roku będą pierwsze gotowe e-podręczniki,
- w czerwcu 2015 roku będzie 18 e-podręczników do 14 przedmiotów dostępnych dla szkół²¹.

Pomimo pewnych trudności i nieznacznego opóźnienia należy jednak mieć nadzieję, że program „Cyfrowa Szkoła”, czyli nowy sprzęt dla szkół, e-podręczniki i szkolenia nauczycieli, będzie kontynuowany po zakończeniu trwającego pilotażu.

Aktualnie 402 szkoły uczestniczą w programie, rozstrzygnięto 274 przetargi, a 121 szkół zintegrowało i uruchomiło sprzęt²².

Oczywiście można zadać pytanie: po co e-podręczniki? Otóż należy wymienić przynajmniej 10 zadań, które są możliwe z e-podręcznikiem, a nie są możliwe z papierową wersją podręcznika²³:

²⁰ <http://www.dobreprogramy.pl/GeoGebra,Program,Windows,24054.html>.

²¹ <http://www.cyfrowaszkoła.men.gov.pl/index.php/e-podreczniki>.

²² <http://www.cyfrowaszkoła.men.gov.pl/index.php/2012-11-02-09-15-38>.

²³ <http://www.cyfrowaszkoła.men.gov.pl/index.php/e-podreczniki>.

- słuchanie audio,
- oglądanie video,
- podkreślanie tekstu bez niszczenia książki,
- rozwiązywanie testów,
- kopiowanie fragmentu tekstu do cytatu,
- powiększanie zdjęć,
- automatyczne sprawdzanie znaczenia danego terminu,
- zabranie całej biblioteki do domu, na weekend i wakacje,
- wysłanie maila do koleżanek i kolegów oraz nauczyciela,
- tłumaczenie tekstu.

Pierwsze relacje z powstających cyfrowych szkół są niezwykle optymistyczne²⁴:

- „odpowiadanie przy tablicy stało się atrakcją dla uczniów. Wiedza niby ta sama co wcześniej, ale forma jej przekazywania ma znaczenie. I to doceniają uczniowie”;
- „Będzie na pewno inaczej, bo każdy będzie chętniej podchodził do czegoś nowego, podobnie jak do komputera”;
- „Lekcja jest płynna, dynamiczna, daje możliwość pokazania wielu fajnych rzeczy”.

Osoby zainteresowane programem „Cyfrowa Szkoła” mogą korzystać z informacji zawartych na następujących stronach: <http://www.cyfrowaszkoła.men.gov.pl> oraz <http://www.cyfrowaszkoła.pl>.

Bibliografia

Cyfrowa Szkoła, lista niezbędnych pomocy dydaktycznych, <http://www.cyfrowaszkoła.org/lista-pomocy> [dostęp: 02.01.2013].

Cyfrowa Szkoła, harmonogram realizacji projektu, <http://www.cyfrowaszkoła.org/terminarz-projektu> [dostęp: 03.01.2013].

Realizacja programu Cyfrowa Szkoła, zadania szkoły, <http://cyfrowaszkoła.com/realizacja> [dostęp: 03.01.2013].

Realizacja programu Cyfrowa Szkoła, elementy wniosku dyrektora szkoły, <http://cyfrowaszkoła.com/realizacja> [dostęp: 03.01.2013].

Cyfrowa Szkoła, porady, <http://www.cyfrowa-szkola.info/porady>, dostęp [04.01.2013].

Cyfrowa Szkoła, strona internetowa MEN, <http://www.cyfrowaszkoła.men.gov.pl> [dostęp: 04.01.2013].

Cyfrowa Szkoła, informacje ogólne, <http://cyfrowaszkoła.com>, dostęp [04.01.2013].

Uchwała Rady Ministrów w sprawie „Rządowego programu rozwijania kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie stosowania technologii informacyjno-komunikacyjnych – Cyfrowa szkoła”, <http://www.men.gov.pl/>

²⁴ <http://www.tvp.pl/olsztyn/aktualnosci/nauka/cyfrowa-szkola/9681571>.

- [index.php?option=com_content&view=article&id=2795mid=134](#) [dostęp: 05.01.2013].
- Cyfrowa Szkoła, informacje o programie*, <http://www.cyfrowaszkoła.men.gov.pl/index.php/7-wazne/255-czym-jest-program-qcyfrowa-szkola> [dostęp: 05.01.2013].
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 3 kwietnia 2012 roku w sprawie warunków, form i trybu realizacji przedsięwzięcia dotyczącego rozwijania kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie stosowania technologii informacyjno-komunikacyjnych, Dz. U. z dn. 16 kwietnia 2012, poz. 411, http://www.cyfrowaszkoła.men.gov.pl/images/stories/Krzysztof/rozporzadzenie_rady_ministrow_.pdf [dostęp: 05.01.2013].
- Uzasadnienie do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 3 kwietnia 2012 roku w sprawie warunków, form i trybu realizacji przedsięwzięcia dotyczącego rozwijania kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie stosowania technologii informacyjno-komunikacyjnych, Dz. U. z dn. 16 kwietnia 2012, poz. 411, http://www.cyfrowaszkoła.men.gov.pl/images/stories/Krzysztof/uzasadnienie_do_rozporzadzenia.pdf [dostęp: 05.01.2013].
- Uchwała nr 40/2012 Rady Ministrów z dnia 3 kwietnia 2012 r. w sprawie Rządowego programu rozwijania kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie stosowania technologii informacyjno-komunikacyjnych – „Cyfrowa Szkoła”, http://www.cyfrowaszkoła.men.gov.pl/images/stories/Krzysztof/uchwala_rady_ministrow_.pdf [dostęp: 05.01.2013].
- Załącznik do Uchwały nr 40/2012 Rady Ministrów z dnia 3 kwietnia 2012 r. w sprawie Rządowego programu rozwijania kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie stosowania technologii informacyjno-komunikacyjnych – „Cyfrowa Szkoła”, http://www.cyfrowaszkoła.men.gov.pl/images/stories/Krzysztof/zalacznik_do_uchwaly_.pdf [dostęp: 05.01.2013].
- Uzasadnienie do Uchwały nr 40/2012 Rady Ministrów z dnia 3 kwietnia 2012 r. w sprawie Rządowego programu rozwijania kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie stosowania technologii informacyjno-komunikacyjnych – „Cyfrowa Szkoła”, http://www.cyfrowaszkoła.men.gov.pl/images/stories/Krzysztof/uzasadnienie_do_uchwaly.pdf [dostęp: 05.01.2013].
- Cyfrowa Szkoła – dobre praktyki, <http://www.ceo.org.pl/pl/cyfrowaszkoła/news/dobre-praktyki> [dostęp: 06.01.2013].
- Cyfrowa Szkoła, cechy dobrej praktyki, <http://www.ceo.org.pl/pl/cyfrowaszkoła/news/dobre-praktyki> [dostęp: 06.01.2013].
- Cyfrowa Szkoła, istota dobrej praktyki*, <http://www.ceo.org.pl/pl/cyfrowaszkoła/news/dobre-praktyki> [dostęp: 06.01.2013].
- Więcej szkół będzie cyfrowych, debata publiczna*, tekst autoryzowany M. Smolińska, K. Pawłowska-Salińska, http://wyborcza.pl/szkola20/1,106745,13179063,Wiecej_szkol_będzie_cyfrowych.html [dostęp: 11.01.2013].

- Wyjaśnienia J. Strzemiecznego z Centrum Edukacji Obywatelskiej na temat kupionego przez szkoły sprzętu elektronicznego*, tekst autoryzowany M. Smolińska, K. Pawłowska-Salińska, http://wyborcza.pl/szkola20/1,106745,13179063,Wiecej_szkol_będzie_cyfrowych.html [dostęp: 11.01.2013].
- Informacje na temat GeoGebra* (oprogramowania do wspomaganie procesu uczenia się matematyki przez uczniów), <http://www.dobreprogramy.pl/GeoGebra,Program,Windows,24054.html> [dostęp: 12.01.2013].
- Cyfrowa Szkoła, harmonogram powstawania e-podręczników*, <http://www.cyfrowaszkoła.men.gov.pl/index.php/e-podreczniki> [dostęp: 4.01.2013].
- Stan realizacji pilotażu programu Cyfrowa Szkoła*, <http://www.cyfrowaszkoła.men.gov.pl/index.php/2012-11-02-09-15-38> [dostęp: 14.01.2013].
- Cyfrowa Szkoła, cechy charakterystyczne e-podręcznika*, <http://www.cyfrowaszkoła.men.gov.pl/index.php/e-podreczniki> [dostęp: 14.01.2013].
- Wstępna ocena programu Cyfrowa Szkoła*, <http://www.tvp.pl/olsztyn/aktualnosci/nauka/cyfrowa-szkola/9681571> [dostęp: 14.01.2013].